

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ)

Demokrat Parti Dönemi'ne kadar lise seviyesinin üzerinde eğitim kurumunun bulunmadığı Trabzon'da, bu dönemle birlikte yüksekokul seviyesinde Trabzon Ticaret ve Sanayi Odasının girişimleriyle 26.10.1959 tarihinde Trabzon Akşam Tekniker Okulu açıldı. Yükseköğretimde asıl heyecan yaratan gelişme ise bölgede bir üniversitenin kuruluşu için çalışmalar başlatılması oldu.

Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin kuruluşu için ilk adım, 12.01.1955 tarihinde Demokrat Parti Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu ve 28 arkadaşının, Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi vermesiyle atıldı. Kanun teklifine imza koyan milletvekilleri şunlardı: Trabzon milletvekilleri Mahmut Goloğlu, Sami Orberk, Pertev Sanaç, Halit Ağanoğlu, Emrullah Nutku, Selahaddin Karayavuz, Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu ve Muzaffer Harunoğlu; Rize milletvekilleri M. Fahri Mete, Hüseyin Ağun, Kemal Balta ve Osman Kavrakoğlu; Gümüşhane milletvekilleri Halit Zarbun, İsmail Hakkı Baykal, Sabri Özcan San, Halis Tokdemir ve Ekrem Ocaklı; Giresun milletvekilleri Hamdi Bozbağ, Ali Naci Duyduk, Doğan Köymen ve Mazhar Şen; Ordu Milletvekili Bekir Sıtkı Baykal; Samsun milletvekilleri R. Ozan Gümüşoğlu ve Hamdi Tekay; Çoruh (Artvin) milletvekilleri Zihni Ural ve Mecit Bumin ve Erzincan Milletvekili Veysel Varol. Trabzon milletvekili olmasına rağmen söylemlerinde vurguladığı üzere yeterli ilim adamı yetişmedikçe yeni üniversiteler açılmasına karşı olan Prof. Osman Ferit Turan, teklife imza koymayanlar arasındaydı.

Teklifte, Doğu Karadeniz'in kalkındırılması için Trabzon'da bir üniversite kurulmasının gerekliliği vurgulanarak ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla bunun nedenleri sıralanıyordu. İlk gerekçe, bölgenin ekonomik olarak kalkınabilmesi ve bölge gençliğinin yüksek tahsil imkânına kavuşturulabilmesiydi. Çoruh, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu ve Gümüşhane'de iki milyona yakın nüfus olduğuna dikkat çekilerek, Türkiye'nin siyasi ve askerî menfaatleri açısından özellikle Rus sınırına yakın yerlerdeki insanların yerlerinde tutulması ve buralarda nüfusun arttırılması gerektiği belirtildi. Diğer taraftan da Karadeniz Bölgesi'nin sahil kesiminde artan nüfusa bağlı olarak gittikçe baş gösteren geçim sıkıntısına dikkat çekildi. Bölgede mevcut geçim sıkıntısının, çözüme kavuşturulamaması halinde bunun gelecekte daha büyük iktisadi sorunlara neden olabileceği üzerinde duruldu. Bahsi geçen altı ilin coğrafi ve doğal güzellikleriyle öne çıktığı fakat buralardaki halkın büyük bölümünün eğitim imkânından yoksun, dar arazi parçalarında yetiştirdikleri ürünlerle geçimlerini sağlamaya çalıştıkları belirtildi. Doğu Karadeniz halkının, işsizlik ve bilgisizlikten kurtarılması ve ülkeye yararlı bireyler haline getirilmesi için de üniversitenin önemi vurgulandı. Tekliffe göre Trabzon'da kurulacak üniversiteden, İstanbul ve Ankara Üniversitelerinden farklı bir rol üstlenmesi, daha çok mahalli şartları tabi servetleri etüt edecek, halkın kendine özgü kabiliyetlerini de ele alan o ana kadar yapılmamış, çaresi bulunmamış iktisadi meselelere çözüm bulması bekleniyordu. Bölge halkının geçim sıkıntısına rağmen çocuklarını okutmak için tüm imkânlarını seferber edebilecek kadar eğitimin değerini anladığı ve hükümetin de 1950 yılından itibaren bölgeye eğitimle ilgili önemli yatırımlar yaptığı belirtilen teklifte, bu vilayetlerde ilk ve ortaöğretimde mevcut 14 bine yakın öğrenciden, eğitimlerini yüksek tahsil görerek ihtisaslaştıranların sayısının yetersizliğine vurgu yapılıyordu. Çünkü yüksek tahsil için il dışına çıkmak gerekirken bu durum ise ailelere maddi olarak büyük bir külfet getirmekteydi. Bu noktada da ancak Trabzon'da üniversite kurulması hâlinde, altı vilayetin gençliği yüksek tahsil alma imkânına kavuşturulabileceği belirtiliyordu.

Teklifteki ikinci gerekçede bölgedeki madenlerin, el işçiliğinin, enerji kaynaklarının ve yetiştirilen ürünlerin değerlendirilmesiyle birlikte yine bölgenin ekonomik kalkındırılması üzerinde duruluyordu. Bu bağlamda Karadeniz'in doğu kuzey bölgesinin bir maden bölgesi olduğu ve Rus sınırından Samsun'a kadar olan bölgede bakır madeninin

yoğun olarak bulunduğu belirtildi. Özellikle de bölgenin hemen her ilinde manganez madeni mevcuttu. Bu maden bolluğunun değerlendirilmesi hâlinde bölge halkı için özel bir geçim kaynağı ortaya çıkabilirdi. Üniversite sayesinde Trabzon ve Rize halkının üretecekleri zarif dokumalar ve modern tekniklerle tersanelerde yapılacak gemiler, bölge ekonomisine büyük katkı sağlayabilirdi.

Teklifte kurulacak Doğu-Kuzey Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin yerinin Trabzon olması gerektiği belirtildi. Çünkü iyi bir limanı, İran ve diğer illere şoselerle bağlantısı bulunan, 1908'e kadar Sinop'tan Batum'a kadar geniş bir bölgenin kültür merkezliğini yapmış Trabzon, eğitim müesseseleri açısından en uygun yer olarak görülüyordu. İlk olarak makine fakültesinin açılması düşünülen teklifte, Demokrat Parti'nin aldığı ekonomik önlemlerle bütçeden her yıl, beş milyon ayrılmak suretiyle oluşturulabileceği vurgulanan üniversite müessesinin, Belediyeye ait aralarda kurulabileceği belirtiliyordu. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nden, yalnız bilim üreten bir kurum değil, aynı zamanda hizmet vereceği geniş bölgenin araştırma merkezi ve laboratuvarı olması, bölgenin doğal kaynaklarının işlenmesine, yöresel koşullara uygun kalkınmanın ve sağlıklı gelişmenin yollarının aranıp bulunmasına öncülük etmesi beklenmekteydi.

Teklif, Meclise verildikten sonra Maarif ve Bütçe Encümenlerine havale edildi. Maarif Encümeni 18.04.1955 tarihinde, Bütçe Encümeni de 16.05.1955 tarihinde teklif üzerindeki çalışmalarını tamamlayarak mazbatalarını Meclise ilettiler. Milli Eğitim Bakanı Celal Yardımcı, teklifin görüşmeleri sırasında yaptığı bir konuşmada Ege ve Karadeniz üniversitelerinin aynı zamanda görüşülerek ortak bir kanun hazırlanmasını ve hükümetin belirleyeceği bir zamanda Meclise gönderilmesini ve bu konuda da Maarif Vekâletine hak ve salâhiyet tanınması gerektiğini söyledi. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin müstakil olduğunu savunan teklife imza koymuş Trabzon milletvekilleri ise buna itiraz ederek teklifin başka bir üniversitenin kanunu ile birleştirilmesine karşı çıktılar. Dönemin Trabzon basınına yansıyan haberlere göre bu tartışmalar sırasında telefon görüşmesi yapılan Başbakan Adnan Menderes'in Trabzon milletvekillerini destekleyen konuşması sonrası teklif, Bütçe Encümeni üyelerinin ittifakıyla kabul edilerek Meclise sevk edildi.

Başbakan'a hem tutumu hem de kurulacak üniversiteye verdiği destek için bu süreçte Trabzon'dan birçok teşekkür telgrafi gönderilirken Komisyonlardan gelen olumlu raporlar sonrasında Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin kuruluşu hakkındaki Kanun Teklifi, 20 Mayıs 1955 günü Mecliste görüşülerek kabul edildi. 7 asıl, 6 geçici maddeden oluşan 6594 sayılı Kanun, 27 Mayıs 1955 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Kanun'a göre; Üniversite, iki fakültesi kuruluşunu tamamladığı ve öğretime açıldığı takdirde 4936 sayılı Üniversiteler Yasası'na tabi olacak ve tüzel kişilik kazanacaktı. Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir Teknik Üniversite tesis etmek için fakülte, enstitü ve diğer yükseköğretim ve araştırma müesseselerini kurmak üzere gerekli muameleleri yapma yetkisi Maarif Vekiline veriliyordu. Üniversite için gerekli öğretim heyeti; ordinaryüs profesör, profesör ve doçentlerden; öğretim yardımcıları da öğretim görevlileri, lektörler, mütehassıslar, mütercimler ve asistanlardan oluşacaktı. Devlete ait gayrimenkuller, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla kurulacak fakülte, enstitü ve diğer yükseköğretim ve araştırma müesseselerinin çalışmalarına tahsis edilebilecekti. Trabzon Valiliğine hususi muhasebeye ve Trabzon Belediyesine de Belediyeye ait gayrimenkullerden Kanun'da belirtilen kurumlar için elverişli olanları, Vilâyet Umumi Meclisi veya Şehir Meclisi kararıyla Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne veya Üniversite adına Maarif Vekâletine bedelsiz olarak devretme yetkisi veriliyordu. Üniversiteye yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler vergi, resim ve harçlardan muaf olacaktı. Geçici maddelere göre; Üniversite hükmi şahsiyet kazanana kadar elemanları, 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu'ndaki derece ve salâhiyeti haiz zevat arasından Maarif Vekillince tayin olunacaktı. Fakültelerin başına o fakültenin profesörleri arasından Maarif Vekilince tayin edilecek bir dekan bulunacaktı. Kuruluş devresinde fakültelerin bütçeleri Maarif Vekâleti bütçesinde Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne tahsis edilerek açılacak ayrı bir fasılda yer alacaktı. Üniversite

için bono çıkarmaya Maliye Vekili, her türlü bağış ve vasiyet kabulüne ise Maarif Vekâleti yetkili kılındı.

Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin kurulması ile ilgili teklif, bölgede büyük heyecan yarattı. Bu süreçteki en önemli gündem haline gelen konuyla ilgili dönemin Trabzon basınında haberlere, makalelere ve yazı dizilerine yer verildi. Örneğin *Çaykara* gazetesinde yayımlanan beş bölümlük yazı dizisinde üniversitenin kurulmasının sağlayacağı yararlar *"Kıymetli mebusumuz Reşit Tarakçıoğlu ve arkadaşlarının yaptıkları kanun teklifi ile kurulmasını istedikleri Karadeniz Teknik Üniversitesi tabii servet ve nimetlerle dolu bu vatan bölgesini yetiştirecek idealist elemanlarla refah ve saadete kavuşturacaktır. Koca Fatih'in fetih ve bizim de çok şükür elde tuttuğumuz bu topraklar o zaman her bakımdan ve tam manası ile fethedilmiş olacaktır"* sözleriyle ifade edildi. Asıl sevinç, Kanun kabul edildikten sonra yaşandı. Yine süreçteki desteğinden ötürü Adnan Menderes'e Trabzon Halk Eğitim Cemiyeti tarafından teşekkür telgrafı çekildi, Başbakan da üniversitenin kurulması ile ilgili duyduğu memnuniyeti ve ülkeye hayırlı bir müessese olması dileğini, Cemiyet aracılığıyla Trabzonlulara ve bölge halkına ilettili.

Her ne kadar teklifte Trabzon'da kurulacağı belirtilmişse de üniversitenin yerini tespit edip netleştirmek kolay olmadı. Bölgede birkaç şehirde incelemeler yapıldıktan sonra üniversitenin Trabzon'da kurulmasına karar verildi. Kanun yürürlüğe girdikten sonra bu sefer de üniversitenin Trabzon'da kurulacağı yerin belirlenmesi için çalışmalara başlandı. 1955 yılının Eylül ayında yeri belirlemesi için Trabzon Belediyesi Encümeninden Hakkı Boğuşlu'nun da yer aldığı bir heyet, Ankara'dan Trabzon'a geldi. Hazırlıklar için 1956 yılı bütçesine yarım milyon liralık ödenek konuldu. Trabzon Valisi Muhlis Babaoğlu'nun Ankara'ya şubat ayında yaptığı ziyarette, Maarif Vekili Ahmet Özel, Üniversitenin arsasının bulunarak ihale hazırlıklarına başlanması talimatını verdi. Uygun bir arsa bulunduğu da zaman kaybedilmeden inşaata başlanacaktı. Nihayet 1957 yılına gelindiğinde yapılan incelemeler sonucunda Üniversitenin, Değirmendere Köprüsü'nün doğu tarafından başlayan Hosdimasya (Bostancı) civarında 17 kişiye ait olup, 420 dekardan oluşan arazide kurulması kararlaştırıldı.

1958 yılında Üniversitenin yapımı ile ilgili çalışmalar, Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu'nun girişimleri ile hızlandırıldı. Tarakçıoğlu'nun, Maarif Vekili Müsteşarı ile yaptığı bir görüşme sonrasında Müsteşar Osman Bey'in başkanlığında İstanbul Teknik Üniversitesi profesörlerinden üç kişinin imzası ile bir heyet kuruldu. Haftanın beş günü üniversite ile ilgili toplantılar yapan heyet, Trabzon'a gelerek incelemeler yaptı. Bu yılın eylülünün ilk haftasında Maarif Vekili Osman Faruk Verimer'in riyasetinde uzmanlar heyetinin, Üniversitenin kurulacağı alan üzerinde son bir inceleme yapması kararlaştırıldı. Önce alanın uçaktan bir fotoğrafı çekilecek, inşaat da buna göre şekillendirilecekti. Ayrıca Üniversite binalarının projeleri, en kısa sürede Türk yüksek mühendis ve mimarları arasında müsabakaya konulacak, müsabakayı kazanan proje ihaleye çıkarılacaktı. Heyet, ilk olarak Üniversitenin idare binaları ile elektrik ve makine fakültelerinin yapılmasına karar verdi.

Üniversitenin yapımı ile ilgili çalışmalar devam ederken, eğitim kadrosunun yetiştirilmesi amacıyla 1958 yılı içerisinde 10 uzman Avrupa'ya, 10 doçent de Amerika'ya gönderildi. Maarif Vekili Celal Yardımcı, 1958 yılının Kasım ayında, Erzurum'da Atatürk Üniversitesi'nin açılış töreninde yaptığı konuşmada, 40 bin dönümlük arazi üzerinde kurulacak olan Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin ilk kısmının 20 milyon liraya ihale edildiği bilgisini vermişti. 1959 yılı içerisinde Üniversitenin kuruluşu ile ilgili hazırlıklar sürdü. Maarif Vekâleti Müsteşarı Faruk Verimer, Teknik Müsteşar Akif Tuncel, Yüksek Öğretim Umum Müdürü Faik Binal ve Ortaöğretim Umum Müdürü Ali Yalkın Trabzon'a gelerek görüşmeler yaptılar, Bayındırlık Bakanlığı da Üniversite için proje müsabakası açtı. Burada görev alacak elemanlardan, Avrupa'ya gönderileceklerin seçme sınavları da yine 1959 yılı içerisinde tamamlandı. 1959 yılında Üniversitenin açılışı ile birlikte

makine, elektrik ve genel bilgiler fakültelerinin en geç 1961 yılında eğitime başlaması öngörüldü. 1959 yılı yaz aylarında Trabzon Valisi başkanlığında bir komisyon kurularak, ihalesi yapılan Üniversitenin şantiye binalarının inşaatına 5 Temmuz'dan itibaren başlandı.

Tüm iyi niyetli çabalara ve çalışmalara rağmen Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin inşaatına, Demokrat Parti Dönemi'nde başlanamadı. Ancak 03.12.1961 tarihinde başkanlığına ittifakla dönemin Trabzon Valisi Vefa Poyraz'ın seçildiği Üniversitenin yardım derneğinin kurulmasıyla beklenen adımlar atılabildi. Derneğin İdare Heyeti şu isimlerden oluşuyordu: Vefa Poyraz (Vali), A.Kemal Yılmaz (Avukat), İsmail Oğuz (Gazeteci), Osman Erkök (Maarif Müdürü), Hulki Nemlioğlu (Gazeteci), Kemal Ülker (Öğretmen), Sabri Uğurbaşı (Doktor), Burhan Oltan (Tüccar), Himmet Çiçek (Esnaf), Osman Gençalioğlu (Yüksek Mühendis) ve Nejat Ongan (Tüccar). 7 Aralık 1961 tarihinde Karadeniz Teknik Üniversitesi Yardım Derneğinin toplantısında Trabzon halkına, Üniversitenin arsasına kum taşıma çağrısı yapıldı ve bu çağrı sonrası 17 Aralık 1961 Pazar günü kum taşıma kampanyası gerçekleşti.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Yardım Derneği, Üniversitenin bir an önce faaliyete geçmesi için 1961 yılının Aralık ayında çalışmalarını hızlandırdı. Milletvekillerine ve Cumhuriyet Senatosu üyelerine mektuplar gönderilerek destek istendi. Bu mektuplarda, Kanun'unun kabulünden itibaren 6 yıl geçtiği ve aynı dönemde açılışları kabul edildiği hâlde Ege Üniversitesi'nin 1957 yılında eğitime başladığı, buna karşılık KTÜ'nün sadece arsasının istisna edildiği belirtildi.

Bir taraftan siyasi alanda arayışlar sürerken diğer taraftan da Üniversiteyi bir an önce faaliyete geçirecek maddi destek sağlanmaya çalışıldı. Bu amaçla sanattan yararlanmanın da dahil olduğu farklı çözümler arayışlarına girildi. Geliri Üniversite için harcanmak üzere 23 Nisan 1962'de Dernek yararına Beşikdüzü Kız Öğretmen Okulu öğrencilerinin oynadığı bir temsil ve 08.07.1962 tarihinde Kale Park'ta Ankara Radyosu sanatçılarından Tülin Korman ve ekibinin katıldığı bir konser düzenlendi. Karadeniz Teknik Üniversitesi için 1962 yılı bütçesine ek 3 milyon 700 bin lira, 1963 yılı bütçesine de 8,5 milyon lira ödenekler konuldu.

Bu süreçte çalışmaları hızlandırmak amacıyla İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden Ord. Prof. Dr. A. Hamdi Peynircioğlu başkanlığında bir komisyon kuruldu. Kuruldaki diğer isimler Prof. Dr. Fikret Narter, Prof. Dr. Ahmet Akhunlar, Prof. Dr. Mukbil Gökdoğan, Yüksek Öğrenim Genel Müdürü Ziya Karamuk ve İstanbul Üniversitesi'nden kurucu Rektör Prof. Dr. Nazım Terzioğlu'dur. Komisyon bir süre sonra görevini bıraktıktan sonra İstanbul Fen Fakültesi'nde KTÜ Temel Bilimler Fakültesi Merkez Danışma Kurulu oluşturuldu.

19 Eylül 1963'te 336 sayılı 6594 sayılı Kanuna ek Kanun'la Üniversitenin kadroları çıkartıldı ve Temel Bilimler, İnşaat, Mimarlık, Makine, Elektrik ve Orman Fakülteleri kuruldu. Nihayet Karadeniz Teknik Üniversitesi 02.12.1963 tarihinde geçici olarak, Trabzon'da Boztepe'nin altında Maşatlık mevkiinde yapımı yeni tamamlanan bir ilkokulda eğitime başladı. Üniversite bu geçici binadan sonra 1966 yılında Temel Bilimler Fakültesi binasına taşındı. KTÜ'ye, 04.01.1973 tarihinde 1650 sayılı Yasa ile Yer Bilimleri ile Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin kadroları verildi. Fakülte sayısı altıya çıkan Üniversitenin, 1963-73 döneminde 5 yıl olan öğrenim süresi, 1973'te çıkarılan 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ile dört yıla indirildi. Ayrıca bu Kanun'la, daha önce Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan Üniversite, yeterli öğretim üyesi sayısına erişerek 05.07.1977 tarihinde özerkliğe kavuşturuldu. Üniversite 04.11.1981 tarihinde, Trabzon'daki ve bölgedeki tüm yükseköğrenim kurumlarını bünyesinde topladı. Böylece Kuruluş Kanunu'nda Karadeniz Teknik Üniversitesi olan Üniversite, 2547 sayılı Kanun'la Karadeniz Üniversitesi oldu. Bu isim 27.06.1987 tarihli ve 3389 sayılı Yasa'yla yeniden Karadeniz Teknik Üniversitesi olarak değiştirildi.

Giresun, Rize, Artvin ve Gümüşhane illerinde de KTÜ'ye bağlı fakülteler ve meslek yüksekokulları açılmıştı. Her ilde üniversite kurulması düşüncesiyle bu okullar KTÜ'den ayrılarak, 2006 yılında Rize ve Giresun, 2007 yılında Artvin Çoruh ve 2008 yılında da Gümüşhane üniversiteleri kuruldu. Üniversitenin yapısında son daraltma 18.05.2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7141 sayılı Kanun ile daha önce, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı Fatih Eğitim, Hukuk, Güzel Sanatlar, İlahiyat, İletişim fakülteleriyle; Devlet Konservatuvarı, Beden Eğitimi ve Spor, Uygulamalı Bilimler, Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile Beşikdüzü Meslek, Şalpazarı Meslek, Turizm ve Otelcilik Meslek, Tonya Meslek ve Vakfıkebir Meslek yüksekokullarının KTÜ'den ayrılarak teşkilatlandırılan Trabzon Üniversitesi'nin Rektörlüğüne bağlanması ile gerçekleşti. Böylece KTÜ'den ayrılan fakültelerle bölgede kurulan beş üniversite, ayrı tüzel kişilikler olarak teşkilatlandırılarak ülkeye kazandırıldı.

2022 yılı itibarıyla KTÜ'de 12 fakülte, 1 yüksekokul, 8 meslek yüksekokulunda 49 lisans ve 36 ön lisans programı; 6 enstitüde 92 yüksek lisans ve 61 doktora programı yürütülmektedir. KTÜ, akademik kadrosu, 29 bin öğrencisi ve 240 bini aşkın mezunu ile kuruluşundaki misyonunun üzerine çıkan faaliyetleri, yetiştirdiği önemli bilim insanları ile sadece Doğu Karadeniz Bölgesi'ne katkı veren bir üniversite hüviyetinde değildir. Aynı zamanda ülkenin her köşesinden gelen öğrencilere verdiği eğitim ve sosyal imkânları, yurtdışından ve yurt içinden tercih edilirliliği, bilinirliliği ile "ekol" haline gelmiş, Türkiye'nin önde gelen bilim yuvalarından birisidir.

Zehra ASLAN

KAYNAKÇA

Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhurbaşkanlığı Cumhuriyet Arşivi (BCA)

B.C.A., 030.01 / 29.170.25.

Trabzon Belediyesi Arşivi Encümen Kararları (TBE)

TBE, Nr: 947, 23. Eylül 1955.

TBE, Nr: 587, 14 Nisan 1959.

Resmi Yayınlar

Karadeniz Teknik Üniversitesi Adiyle Trabzon'da Bir Üniversite Kurulması hakkında Kanun, Numara 6594, 20.05.1955.

Karadeniz Teknik Üniversitesi adiyle Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkındaki 6594 sayılı Kanuna ek Kanun, Numara 336, 19.9.1963.

Resmi Gazete, Sayı 9013, 27 Mayıs 1955.

Resmi Gazete, Sayı 1151, 27.9.1963.

TBMM Bütçe Encümeni Mazbatası, Esas No. 2/85, Karar No. 120, 16.V.1955.

TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, İnikat 26, Cilt 4, İçtima 1, 12.1.1955, s.68.

TBMM Maarif Encümeni Mazbatası, Esas No. 2/85, Karar No. 11, 18.IV.1955.

TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, İnikat 78, Cilt 7, İçtima 1, 20.05.1955.

Sürelî Yayınlar

Çaykara, Sayı: 1295, 17.01.1957.

Çaykara, Sayı: 694, 22.01.1955.

Çaykara, Sayı: 695, 24.01.1955.

Çaykara, Sayı: 699, 29.01.1955.

Çaykara, Sayı: 796, 01.06.1955.

Demokrat Çaykara, Sayı: 2070-79, 26.10.1959.

Demokrat Çaykara, Sayı: 2071-80, 27.10.1959.

Demokrat Çaykara, Sayı: 2596, 04.12.1961.

Demokrat Çaykara, Sayı: 2602, 11.12.1961.

Demokrat Çaykara, Sayı: 2608, 18.12.1961.

Demokrat Çaykara, Sayı: 2616, 27.12.1961.

Doğu, Sayı: 114, 22.01.1955.

Doğu, Sayı: 1212, 01.09.1958.

Doğu, Sayı: 1281, 19.11.1958.

Doğu, Sayı: 1337, 23.01.1959.

Doğu, Sayı: 211, 17.05.1955.

Doğu, Sayı: 214, 20.05.1955.

Doğu, Sayı: 218, 28.05.1958.

Doğu, Sayı: 451, 22.02.1956.

Hâkimiyet, Sayı: 1005, 26.10.1959.

Hâkimiyet, Sayı: 822, 20.03.1959.

Hâkimiyet, Sayı: 916, 13.07.1959.

Hizmet, Sayı: 627, 20.10.1959

Hizmet, Sayı: 677, 27.10.1959.

Ses, Sayı: 437, 19.04.1962.

Ses, Sayı: 496, 29.06.1962.

Telif-Tetkik Eserler

ALBAYRAK, Hüseyin, **Tarih İçinde Trabzon Valileri**, I. Baskı, Trabzon: Trabzon Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2008.

ARSLAN, Zehra, **Demokrat Parti Döneminde Trabzon (1960-1960)**, KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Tarih Programı, Trabzon 2011.

ASLAN, Zehra, **Demokrat Parti Döneminde Trabzon (1950-1960)**, Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara 2017.

ASLAN, Zehra, **Yassıada'da Yargılanan Trabzon Milletvekilleri I**, Libra Kitap, İstanbul 2017.

BAYRAKTAR, A.Kemal Yılmaz, **Trabzon ve Gümüşhane'nin Efsane Delikanlısı Karaçukurlu Fehmi Ağa Oğlu ve Trabzon'da KTÜ' nün Eğitim Enstitüsü'nün Fakültelerin Kuruluş Çalışmaları**, Trabzon: Sonhaber Matbaacılık, 2009.

CEYLAN, Süleyman, **Demokrat Parti Döneminde Üniversite Eğitimi (1950-60)**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir 2008.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Kuruluşu ve İlkleri, Ed. Sadettin Korkmaz, Karadeniz Teknik Üniversitesi yay., Trabzon 2004.

İnternet

<https://www.ktu.edu.tr/ktu-tarihce>, Erişim 5.05.2022.

<https://erdogan.edu.tr/Website/Contents.aspx?PageID=10&LangID=1>, Erişim 5.05.2022.

<https://www.giresun.edu.tr/tr/page/kurumsal-tarihce/2484>, Erişim 5.05.2022.

<https://www.artvin.edu.tr/en/foundation-and-history>, Erişim 5.05.2022.

<https://www.gumushane.edu.tr/tarihce>, Erişim 6.05.2022.

<https://trabzon.edu.tr/S/5/tarihce>, Erişim 6.05.2022.

29/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/karadeniz-teknik-universitesi-ktu/?pdf=4976> adresinden erişilmiştir